

شرح جامع

جغرافیای روستایی و کوچ نشینی (مبانی و ایران)

«جغرافیا»

مؤلف: سمانه سادات میری

سرشناسه	میری، سمانه سادات، ۱۳۶۱-
عنوان و نام پدیدآور	شرح جامع جغرافیای روستایی و کوچ نشینی (مبانی و ایران)
	مؤلف سمانه سادات میری.
مشخصات نشر	تهران: ارشد، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	۱۰۹ ص: ۲۹×۲۲ س م.
شابک	۲۷۰۰۰ ریال: ۶-۱۱۵-۱۱۵-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه: ص ۱۰۸-۱۰۹
موضوع	جغرافیای روستایی - راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	جغرافیای روستایی - آزمون ها و تمرین ها (عالی)
رده بندی کنگره	۱۳۸۸ ش ۴/م ۹۶/ GF۱۲۷
رده بندی دیویی	۳۰۴/۲
شماره کتابشناسی ملی	۱۸۸۶۶۸۹

انتشارات ارشد

نام کتاب	شرح جامع جغرافیای روستایی و کوچ نشینی (مبانی و ایران)
مؤلف	سمانه سادات میری
حروفچینی و صفحه آرایی	واحد تایپ و صفحه آرایی انتشارات ارشد
نوبت چاپ	چاپ اول ۱۳۸۸
تیراژ	۱۰۰۰
قیمت	۲۷،۰۰۰ ریال
شماره استاندارد بین المللی کتاب (شابک)	۶-۱۱۵-۱۱۵-۶۰۰-۹۷۸

International Standard Book Number (ISBN): 978-600-115-115-6

مرکز بخش: تهران - میدان هفت تیر - ابتدای خ مفتح شمالی - رویه روی سینما پاینخت - نیش کوچه پارس - پلاک ۲ تلفن ۸۸۳۴۱۵۴۷-۹

www.arshadbook.ir

هرگونه الیوبرداری از سبک و سیاق و یا تکثیر کل یا قسمتی از کتاب های انتشارات ارشد ممنوع بوده و متکلف براساس قانون دفاع از حقوق مولفین و مصنفین تمت پیگرد شدید قانونی قرار فواهد گرفت. و امد مقوقی انتشارات ارشد: ۸۸۸۳۳۹۰۰

پیشگفتار ناشر

خداوند بزرگ را شاکریم که فرصتی عنایت فرمود تا بتوانیم قدمی در جهت گسترش علم و فرهنگ کشور عزیزمان برداریم و مسیری هموار را در اختیار مخاطبان و داوطلبان علاقمند به ادامه تحصیل قرار دهیم. از آنجائی که درحوزه کتاب‌های درسی و کمک درسی کارشناسی ارشد کتاب‌های زیادی به رشته تحریر در آمده است با این حال وجود یک مجموعه جامع، دقیق، کامل و دارای رفرنس (منابع) مستند احساس می‌شود.

همیشه دغدغه داشتیم که ای کاش می‌شد تمامی منابع پراکنده و گاه‌أ دست‌نیافتنی کنکور در یک مجموعه به گونه‌ای جذاب و شیوا آماده می‌شد و همچنین سوالات دوره‌های قبل کنکور نیز به گونه‌ای تشریحی پاسخ داده می‌شدند، که خدشه‌ای بر آنها وارد نشود و خیال داوطلبان عزیز آنقدر آسوده باشد که اطلاعات مندرج در پاسخنامه‌ها را برای بهره‌گیری در آزمون خود بکار گیرند. این کار با یاری خداوند بزرگ و همکاری نخبه‌ترین دانشجویان و اساتید کشور در انتشارات ارشد هماهنگ گردید و در تمامی مقاطع تحصیلی از کاردانی به کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در حوزه آزمون‌های سراسری - آزاد و پیام نور بسته‌های آموزشی شامل کتاب‌های بانک سوالات و کتاب‌های شرح جامع درس آماده گردید. در تهیه مجموعه‌های فوق‌الذکر از فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد و دکتری که حائز رتبه‌های تک رنژی کنکور می‌باشند، استفاده کرده‌ایم، تا شما عزیزان بتوانید در راستای افزایش توان علمی خود در جهت نیل به مقصود خویش نایل آید. بدون تردید می‌توان گفت که برای اولین بار در نظام آموزشی کشور مجموعه‌ای به این سبک عرضه می‌شود که در کیفیت و کمیت بی‌نظیر بوده و تمامی نیازهای دانشجویان داوطلبان عزیز را پوشش داده است. امید است که استفاده از این مجموعه عزیزان را در جهت موفقیت در آزمون یاری رسانده باشد. در پایان لازم به ذکر است که بی‌نقصی محض از آن خداوند متعال می‌باشد، بنا براین از تمامی خوانندگان و داوطلبان عزیز خواهشمندیم نظرات سازنده خود را در مورد این کتاب به سایت انتشارات ارشد اعلام نمایند تا ما را در جهت هر چه بهتر آماده کردن این محصولات یاری رسانند.

با تشکر

ناشر

www.arshadbook.ir

پیشگفتار مولف

دامنه مطالعات روستایی و بررسی جوامع کوچ نشین، نسبت به گذشته گسترده تر شده است. هر چند که کتب و مقالاتی در این حیطه به چاپ رسیده است اما این منابع چندان کافی نبوده و امیدواریم در آینده مطالعات وسیع تری در زمینه رشته‌هایی با گرایش مربوط به روستا انجام گیرد. امروزه بررسی علمی روستاها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است زیرا رشد بی‌رویه شهرها علاوه بر نارساییها و پیچیدگیهای اجتماعی و اقتصادی، تزلزل و فروپاشی حیات روستا را نیز در بردارد. جغرافیای روستایی و کوچ‌نشینی یکی از شاخه‌های نسبتاً جدید در علم جغرافیا است در صورتی که مسائل شهری از دید باز مورد توجه بوده است. این کتاب با هدف تسهیل در مطالعات روستاشناسی و شناخت جوامع کوچ‌نشین گردآوری شده است که ضمن آرزوی توفیق برای دانشجویان، امیدوارم که مطالب این کتاب مفید واقع قرار گیرد.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار ناشر.....	۳
پیشگفتار مولف.....	۴
فصل اول: تعاریف و مفاهیم جغرافیای روستایی و کوچ‌نشینی	
تعاریف و مفاهیم.....	۱۳
پیشگفتار.....	۱۳
۱- تعاریف و مفاهیم.....	۱۴
۲- برنامه‌ریزی روستایی.....	۱۵
مراحل برنامه‌ریزی.....	۱۶
تعاریف روستا.....	۱۸
روستان‌نشینی.....	۱۹
اهداف جغرافیای روستایی.....	۲۰
تعاریف جغرافیای روستایی.....	۲۰
چشم‌انداز روستایی.....	۲۰
سکونتگاه‌های روستایی.....	۲۱
الگوهای سکونتگاه روستایی.....	۲۲
تعریف لغوی کوچ.....	۲۳
کوچ‌نشینی از نظر غیر جغرافیدانان.....	۲۳
انواع کوچ.....	۲۳
کوچ افقی.....	۲۴
کوچ عمودی.....	۲۴
تعریف کوچ از دیدگاه جغرافیا.....	۲۴
خلاصه فصل.....	۲۵
تست‌های آخر فصل.....	۲۶
پاسخنامه تست‌های آخر فصل.....	۲۹
فصل دوم: برنامه‌ریزی و توسعه روستایی در ایران	
برنامه‌ریزی و توسعه روستایی در ایران.....	۳۳
تاریخچه برنامه‌ریزی روستایی.....	۳۳
برنامه‌ریزی و توسعه روستایی.....	۳۳
ضرورت برنامه‌ریزی توسعه روستایی.....	۳۴
توسعه روستایی.....	۳۶

۳۷	 سابقه برنامه‌ریزی روستایی در ایران
۳۷	 عمران روستا در برنامه عمرانی هفت ساله اول (۱۳۲۷-۲۴)
۳۷	 عمران روستایی در برنامه عمران هفت ساله دوم (۱۳۳۴-۴۱)
۳۷	 عمران روستا در برنامه عمرانی سوم (۱۳۴۱-۴۶)
۳۸	 عمران روستا در برنامه چهارم عمرانی (۱۳۴۷-۵۱)
۳۸	 عمران روستا در برنامه عمرانی پنجم (۱۳۵۲-۵۶)
۳۹	 سابقه برنامه‌ریزی روستایی در برنامه‌های توسعه اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی
۳۹	 برنامه دوم توسعه اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۷۴-۷۸
۳۹	 هدفهای کیفی
۳۹	 هدفهای کمی برنامه‌های اجرایی :
۴۰	 برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (۱۳۷۹-۱۳۸۳)
۴۱	 برنامه‌ریزی روستایی و مفهوم آن
۴۱	 مراحل یک برنامه طرح ریزی
۴۱	 اصلاحات ارضی
۴۲	 اهداف اصلاحات ارضی در ایران
۴۳	 پیامد اصلاحات ارضی در ایران
۴۵	 خلاصه فصل
۴۶	 تست‌های آخر فصل
۵۰	 پاسخنامه تست‌های آخر فصل

فصل سوم: بررسی جمعیت روستاها و عشایر ایران

۵۳	 بررسی جمعیت روستاها و عشایر ایران
۵۴	 توزیع جغرافیایی روستایی در ایران با توجه به جمعیت آنها
۵۴	 جمعیت به عنوان شاخص مرکزیت
۵۵	 روش تعیین مرکز ثقل جمعیت
۵۵	 روش انتراکشن جمعیت و فاصله:
۵۶	 روش مرکزیت هندسی
۵۶	 روش مرکز ثقل جمعیت و تقاطع طولی و عرضی
۵۶	 روش کارکردی
۵۷	 روش کارکردی نوع اول
۵۷	 روش کارکردی نوع دوم
۵۷	 روش کارکردی نوع سوم
۵۷	 توزیع جمعیت مناطق و مراکز عشایری
۵۸	 حرکات جمعیت روستایی
۵۸	 الف) میزانهای حیاتی
۵۸	 ب) مهاجرت
۵۸	 انواع مهاجرتها درون مرزی روستاییان
۵۹	 مهاجرت روستاییان در دوره‌های اخیر
۵۹	 ویژگیهای کلی مهاجرت‌های روستایی در ایران

۶۰	آثار نامطلوب مهاجرت‌های روستایی
۶۰	ساختار اجتماعی سکونتگاه‌های روستایی
۶۱	جمعیت و اشتغال روستایی
۶۱	خصوصیات کلی جمعیت روستایی
۶۱	مهاجرت روستایی
۶۳	اشتغال روستایی
۶۴	خلاصه فصل
۶۵	تست‌های آخر فصل
۶۸	پاسخنامه تست‌های آخر فصل

فصل چهارم: ویژگی‌های اجتماعی - اقتصادی جوامع روستایی و کوچ‌نشین

۷۱	برنامه‌ریزی صنایع روستایی و عشایری
۷۱	تعاریف صنایع روستایی
۷۳	اهداف ایجاد صنایع روستایی
۷۳	ایجاد نواحی صنعتی روستایی
۷۴	نیازهای ایجاد و طراحی صنایع روستایی
۷۴	الف) سرمایه
۷۵	ب) فن آوری صنایع روستایی
۷۵	ج) نیروی انسانی یدی و مهارتی
۷۵	د) بازار و بازار یابی، که مهمترین فاکتور برای توسعه صنایع روستایی است
۷۵	ه) حمایت‌های اداری و دولتی
۷۵	و) ارتباطات و حمل و نقل؛
۷۵	ز) مواد اولیه و انرژی مورد نیاز صنایع؛
۷۶	روش تأمین سرمایه برای صنایع روستایی؛
۷۶	الف) روش تأمین سرمایه از طریق افزایش درآمد در نواحی روستایی
۷۶	ب) تأثیر افزایش پس انداز در سرمایه گذاری صنعتی نواحی روستایی
۷۷	ج) روش تأمین اعتبارات برای سرمایه گذاری صنعتی در نواحی روستایی
۷۷	صنایع روستایی
۷۸	صنایع دستی
۷۹	الف) تعاریف صنایع دستی؛
۷۹	ب) ویژگی‌های صنایع دستی؛
۸۰	ج) صنایع دستی شهری و روستایی؛
۸۱	د) صنایع دستی روستایی در ایران؛
۸۱	صنایع دستی کوچ نشین‌ها
۸۲	روابط شهر و روستا
۸۳	مدل‌های بررسی روابط شهر و روستا
۸۳	مدل بازماندگی
۸۳	مدل دوگانگی
۸۳	مدل پیوستگی

۸۴	مدل‌های کاری
۸۴	مدل حوزه نفوذ
۸۴	مدل حومه
۸۵	مدل تجمع (انباشت)
۸۵	مدل وابستگی
۸۵	مدل مرکز- پیرامون
۸۶	منابع آب روستاهای ایران
۸۶	منابع آب زیرزمینی
۸۶	انواع قناتها
۸۷	چاه
۸۷	انواع چاه ها در ایران
۸۸	انواع چشمه
۸۸	آب‌های سطح الارض
۸۹	خلاصه فصل
۹۰	تست‌های آخر فصل
۹۳	پاسخنامه تست‌های آخر فصل

فصل پنجم: جوامع کوچ نشین

۹۷	جغرافیای کوچ نشینی
۹۷	گروه‌های عمده کوچ نشین در جهان
۹۸	تشکیل نومادیزم و اساس جغرافیایی و پراکندگی آن
۹۸	ویژگی‌های نومادیزم مطلق
۹۸	شکل نیمه نومادیزم
۹۸	اولین نومادهای جهان و گسترش جغرافیایی آن ها
۹۹	شکل ترانسهومانس
۹۹	موارد اختلاف بین اقتصاد آلمی و اقتصاد ترانسهومانس
۹۹	ریشه لغت ترانسهومانس
۱۰۰	انواع ترانسهومانس
۱۰۰	ترانسهومانس حد فاصل
۱۰۰	ترانسهومانس زمستانی یا معکوس
۱۰۰	ترانسهومانس کوچک
۱۰۱	اقتصاد آلمی
۱۰۱	علل پیدایش و ساختار جامعه‌های کوچ نشین در ایران
۱۰۱	علل پیدایش کوچ نشینی در ایران
۱۰۱	موقعیت جغرافیایی ایران
۱۰۲	سازمان ایل
۱۰۲	مطالعه ایل‌های عمده ایران
۱۰۳	خلاصه فصل
۱۰۴	تست‌های آخر فصل
۱۰۷	پاسخنامه تست‌های آخر فصل
۱۰۸	منابع و مآخذ